

נידה מ. (המשנה) עד מא. (ש2 מעל החרב של הב"ח)

ביאורי מושגים

המזבח מקדש - למזבח יש כוח לכסות על פסולים. ישנם פסולים מסויימים שאם עלו על המזבח הם יקורבו ולא ירדו מהמזבח.
 ר' יהודה ור' שמעון נחלקו בנוגע להיקף הפסולים שאם עלו לא ירדו.

משנה

אישה שילדה דרך הדופן:
 ת"ק: לא נחשב לידה.
 ר' שמעון: נחשב לידה.

ממתי חלה הטומאה:
 דם נידה - מהציאה לפרוזדור.
 זוב ושכבת זרע - מהציאה לאויר העולם.

כמות הטומאה
 כל שהוא - אפילו כעין החרדל.

טעמם של חכמים: 'אישה כי תזריע' - צריך שתלד ממקום שמזריעה.
 ר"ש: משם לומדים שאפילו וולד קטנטן נחשב וולד.

טעמו של ר"ש: 'תלד' - ריבה צורות הולדה נוספות כמו יוצא דופן.
 חכמים: מ'תלד' מרבים טומטום ואנדרוגיניוס.

ר"ש: טומטום ואנדרוגיניוס לומדים מ'לבן' ו'לבת'.
 חכמים: מ'לבן' ו'לבת' לומדים לחייב על כל לידה,

ר"ש: על כל לידה נלמד מ'זאת תורת היולדת'.
 חכמים: צריך שני לימודים לרבות על כל לידה. אחד לשני הריונות ושני להריון אחד.

ר' חיא בנו של ר' הונא - מהברייתא משמע כשיטת ר' יוחנן:

'זאת תורת העולה' - ישנם פסולים שהמזבח לא מקדש (ולכן גם אם עלו ירדו) מהם:

ר' יהודה: נשחטה בלילה, נשפך דמה לפני הזריקה, או יצא דמה לפני הזריקה. (וכמובן גם הפסולים של ר"ש)

ר' שמעון: פסולים שנפסלו בתוך המקדש - המזבח מקדש, המזבח לא מקדש רק פסולים שהגיעו למקדש כבר בפסלות. אלו הפסולים שהגיעו בפסלות: רובע, נרבע, נעבד ע"ז, אתנן זונה, מחיר כלב, כלאים, טריפה, ויוצא דופן.

ר' שמעון מונה יוצא דופן בין הפסולים - מכאן שיוצא דופן לא נחשב לידה בקדשים.

ר' יוחנן: ר"ש מודה לחכמים שבקדשים יוצא דופן אינו נחשב לידה

המקור לדינו של ר' יוחנן:
 בבכור יוצא דופן אינו נחשב לידה.
 לומדים קודשים בג"ש מבכור.

שאלה: מדוע לומדים קדשים מבכור ולא מאדם?

תשובה: יש יותר דינים משותפים לבכור ולקדשים מאשר דינים המשותפים לאדם ולקדשים.

הערות:

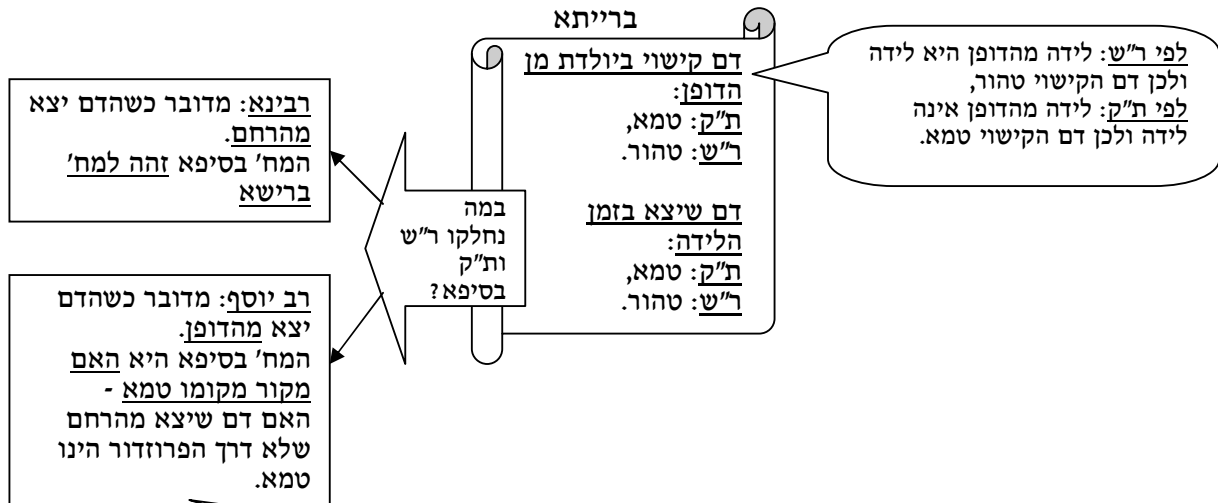
1. לא ניתן להסביר שהכוונה ב'יוצא דופן' היא לבכור - בכור יוצא דופן הינו חולין גמורים, ואין צורך לכתוב שהמזבח לא קידשו.
2. החידוש של 'יוצא דופן בבהמת קודשים' הוא במקרה שבו היתה בהמת קודשים שילדה דרך הדופן.
 ר"ש סובר שולדות קדשים קדושות, ובכל זאת יוצא דופן של בהמת קודשים אינו קדוש.

נידה מא. (ש2 מעל החרב של הב"ח) עד מב. (ש4 מסוף הצרות)

ביאורי מושגים

טומאת נידה -

אישה נידה סופרת 7 ימים מהיום שבו ראתה וטובלת לסוף 7. מעמדה הוא של אב הטומאה. אדם הנוגע בנידה מעמדו הוא של ראשון לטומאה ודינו לטבול באותו יום ובערב יטהר. אדם שנגע בראשון לטומאה לא נטמא בכלל - אדם לא יכול להיות שני לטומאה.

ר"ל: מי שמטמא את הדם (שיצא מהדופן) מטמא גם את האישה (מדין נידה), ר' יוחנן: גם מי שמטמא את הדם מטמא את האישה.

טעמו של ר' יוחנן: '...אישה דוה, וגילה את ערותה...' - טומאת נידה תקפה רק כשהדם יוצא ממקום הערוה.

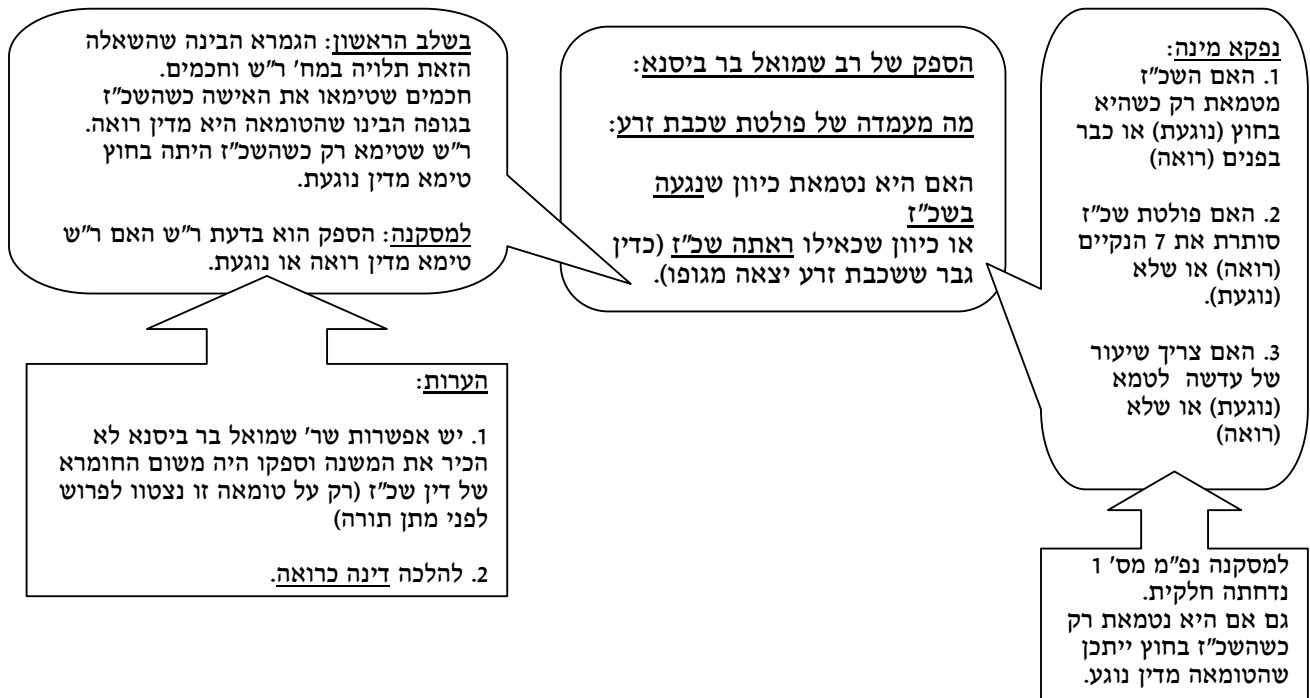
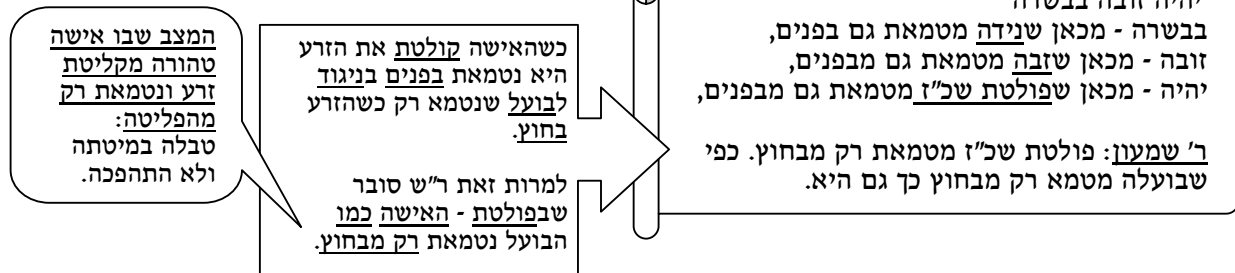
ר"ל: אישה שנעקרה לה חתיכת בשר מהרחם ונפלה - טמאה כדין נוגעת בנידה (טומאת ערב), ר' יוחנן: אישה שנטפו לה שתי טיפות דם לבן מהפרזדור - טמאה כדין נוגעת בנידה (טומאת ערב). ודוקא שתי טיפות - אם היתה רק טיפה תולים שלא באה מהרחם עצמו.

מהו הבית החיצון:
ריש לקיש: אותו מקום שנראה בילדה כשהיא יושבת, ר' יוחנן: מקום דלדולי הבשר שנמצא בין הרחם לצד החיצוני (והמקום עצמו נחשב כלפנים)
ברייתא: עד המקום שהאבר מגיע בשעת התשמיש.

ציטוט מהמשנה

הדם מטמא את האישה מהרגע שיצא לבית החיצון

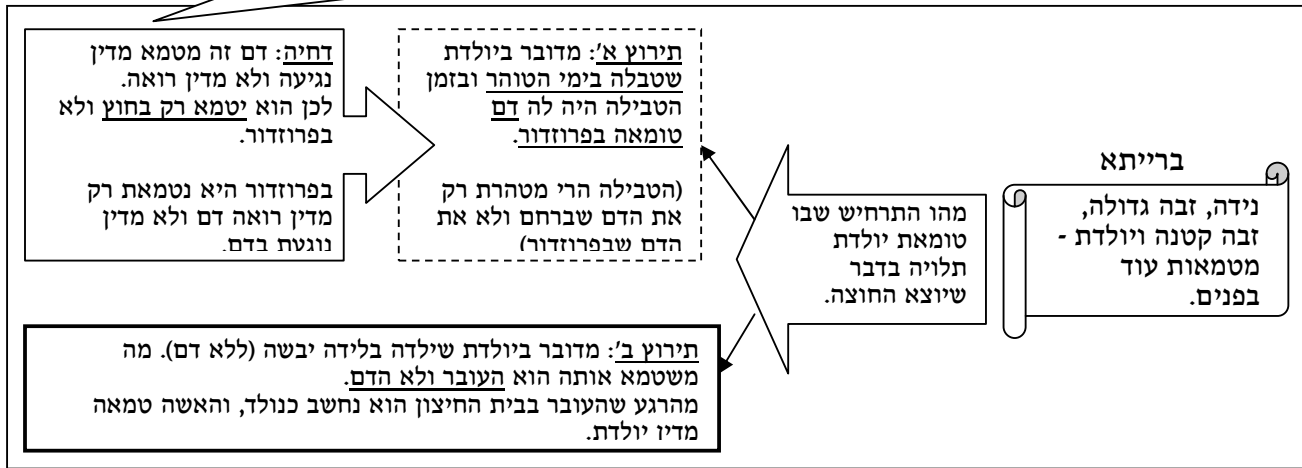
ברייתא

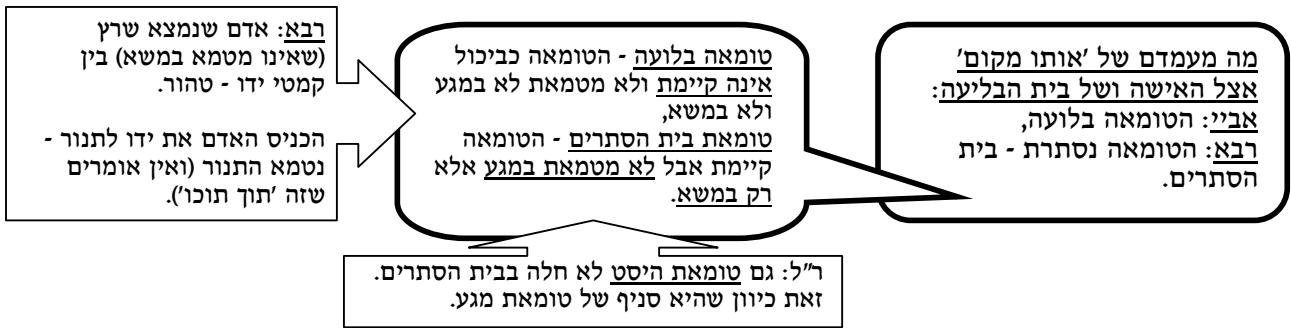
נידה מב. (ש 4 מסוף הצרות) עד מג: (ש 5)

ביאורי מושגים
 נבלת בהמה - מטמאת במגע ובמשא (והשיעור הוא והשיעור הוא שיערו אכילה - כזית)
 נבלת שרץ - מטמאת במגע (והשיעור הוא בכעדשה)
 נבלת עוף טהור - מטמאת רק בבית הבליעה.
 נבלת עוף טמא, נבלת דג, ונבלת שרץ שאינו מ 8 השרצים - לא מטמאים.

ר' אבין ניסה להסביר שהדם מטמא בפרוזדור מגזרה מיוחדת המשווה את הדין הזה לדין טומאת עוף טהור.
 דחיית: במודל לחיקוי - נבלת עוף טהור - אין כלל טומאה מבחוץ אלא רק מבפנים. לכן לא ניתן להעתיק את הדין למקומות אחרים.

גם בנוגע לקביעת תאריך הברית קבע רבא שהרגע הקובע הוא רגע הוצאת הראש לפרוזדור!

ציטוט מהמשנה

הזב ובעל קרי - מטמאים רק משיצא חוץ לגופם.

'כי יהיה זב מבשרו' - מכאן שמטמא רק כשהזב יוצא מבשרו, 'ואיש כי תצא ממנו שכבת זרע' - מכאן ששכ"ז מטמאת רק כשיצאת מהגוף

ציטוט מהמשנה

היה אוכל תרומה והרגיש שהזרע נעקר ממקומו - יעצור אותו עם מטלית, ויגמור מהר את התרומה.

באיזה מטלית יעצור?

אביי: במטלית עבה, מטלית דקה עלולה לגרום לו להוציא עוד זרע.

קושיה: הברייתא קובעת שכל פעם שנותן יד באבר זה גורם להוצאת זרע, **תשובה:** זה נכון רק אם יש הפרש זמן מסויים בין פעם לפעם.

רבא: במטלית דקה, הזרע כבר נעקר. לכן לא אכפת לנו שהוא ירז את יציאתו.

מתי שכבת זרע מטמאת (3 שיטות בשמואל):
שיטה א': בכל מקרה,
שיטה ב': רק אם נעקרה בהרגשה,
שיטה ג': רק אם נעקרה ויצאה בהרגשה.

לפי הלישנא ה2 שהולכת לפי העקירה - מה יהיה הדין במקרים הבאים:
 1. גוי שנעקרה ממנו שכ"ז בעודו גוי ויצאה ממנו רק אחרי שהתגייר,
 2. זבה שנעקרו ממנה מי הרגלים כשהיתה טמאה ויצאו ממנה אחרי שטבלה ונטהרה,
 3. גויה שנעקרו ממנה מי הרגלים בעודה גויה ויצאו ממנה רק אחרי שהתגיירה,

כל הבעיות הללו נשארו בספק.

נידה מג: (5ש) עד מד: (המשנה)

ביאורי מושגים
 בכור - בכור הילדים של האב (בניגוד לפדיון הבן שבו הולכים לפי האם) מקבל בנוסף לחלקו בירושה גם חלק נוסף (כאילו היה שני בנים).
 החלק הנוסף מתקבל רק מנכסים קיימים ולא מנכסים עתידיים.

טעמו של ר' ישמעאל:
 'או החתים בשרו מזובו'
 חכמים: משם לומדים שרק זוב לח מטמא.
 ר' ישמעאל: דין לח נלמד מ'ר'.

ברייתא
 ר' ישמעאל: שיעור הטומאה של זב ובעל קרי - כחתימת פי האמה.
 ציטוט מהמשנה
 שיעור הטומאה של זב ובעל קרי - כל שהוא.

טומאת רואה שכ"ז

שתי הבנות למח' בעניין מגע בשכ"ז:
 1. כולם לומדים דין זה משרץ. המח' היא האם לומדים את כל הדין משרץ או רק את העיקרון.
 2. המח' היא האם ללמוד דין זה ממגע שרץ או מראיית שכ"ז.

טומאת שרץ - בכעדשה.
 טומאת שכ"ז - מח' תנאים: דעה א': בכעדשה דעה ב': בכל שהוא

טומאת נוגע בשכ"ז

נידה מד: (המשנה) עד מה: (ש12 מהסוף)

ביאורי מושגים
פסול לכהונה - אישה שנבעלה לאדם שאסור עליה נפלה לכהן. ישנה מחלוקת רחבה מאוד אישה פסולים פוסלים את האישה ואלו לא.

ברייתא

מאיזה גיל בדיוק קטנה ראויה לביאה:
ר' מאיר: מגיל 3 שנים,
חכמים: מגיל 3 שנים ויום

במה נחלקו התנאים:
ר' ינאי: על היום האחרון של השנה השלישית,
ר' יוחנן: האם חודש חשוב שנה:
לפי ר"מ - מספיק שנתיים וחודש,
לפי חכמים - צריך 3 שנים מלאות.

הגמרא מביאה ראייה לשיטת ר' יוחנן: יש ברייתא הקובעת במפורש שיום בשנה חשוב שנה.

משנה

קטנה מגיל 3 שנים - נחשבת כראויה לביאה הנפ"מ היא לעניינים אלו:

- מתקדשת בביאה (או ע"י אביה או ליבם)
- מי שאסור עליה ובא עליה חייב,
- אם היא נידה היא מטמאת את בועלה,
- נשאת לכהן - תאכל בתרומה,
- בא עליה אחד מהפסולים - פסלה.

מתחת לגיל 3 אין משמעות לביאה.

תלמידי ר' עקיבא: דין זה של שלוש שנים הינו שרירותי!
גם אם ידוע לנו שהיא נבעלה לרצון אין אנו פוסלים אותה לכהונה!

ר' חסדא: מלשון המשנה - 'כנותן יד בעינ' משמע שיש בתולים גם לפני גיל 3.

ספק הגמרא: האם לפני 3 שנים אין בתולין כלל, או שיש בתולין אלא שאם באים עליה הם חוזרים.
נפ"מ: אם באו עליה וראתה דם - האם זהו דם בתולים או דם נידה

ברייתא

33 נשים אלו: מעוברת, מניקה וקטנה (מגיל 11 עד גיל 12), יש סכנה אם יתעברו, מה דינם:
ר"מ: ישמשו עם מוך,
חכמים: משמשות כדרךן - 'שומר פתאים ה'

קושיה: יוסטני טענה שהיא התעברה בגיל 7. מהברייתא משמע שעד גיל 11 אין חשש שתתעבר.

תשובה: א. דין זה נאמר רק בישראליות.
ב. יוסטני שיקרה, היא לא התעברה כל כך מוקדם.

משנה

טן מגיל 9 שנים - ביאתו ביאה - הנפ"מ היא לעניינים אלו:

- מקדש את יבימתו בביאה (ונותן גט רק כשיגדיל ולא מתירה בתרומה)
- מי שאסורה עליו והוא בא עליה חייבת,
- אם בא על נידה נטמא
- אם היה פסול ובא על כהנת - פוסלה מתרומה,
- בא על בהמה פוסלה מהמזבח ונסקלת

מתחת לגיל 9 אין משמעות לביאה.

רב: הוא יכול להביא גט ליבמתו רק אחרי שיבעל אותה מחדש משיגדיל.
רק אז היא נשואה לו לחלוטין ויכולה ליפטר בגט. לפני כן הנשואים חלקיים.

משנה

הגיל הקובע לעניין נדרים:
 בבת - עד גיל 11 - הנדרים לא נחשבים,
 מגיל 11 עד גיל 12 - הנדרים נבדקים,
 מגיל 12 - הנדרים נחשבים גם אם אין 'דעת' לבת

בבן - עד גיל 12 - הנדרים לא נחשבים,
 מגיל 12 עד גיל 13 - הנדרים נבדקים,
 מגיל 13 - הנדרים נחשבים גם אם אין 'דעת' לבן

המשנה חוזרת על עצמה לחדש שגם אם הצעירים נבדקו אחרי חודש והתברר שאינם בוגרים יש לבדוקם מאוחר יותר כדי לוודא האם התבגרו בינתיים.

ברייתא

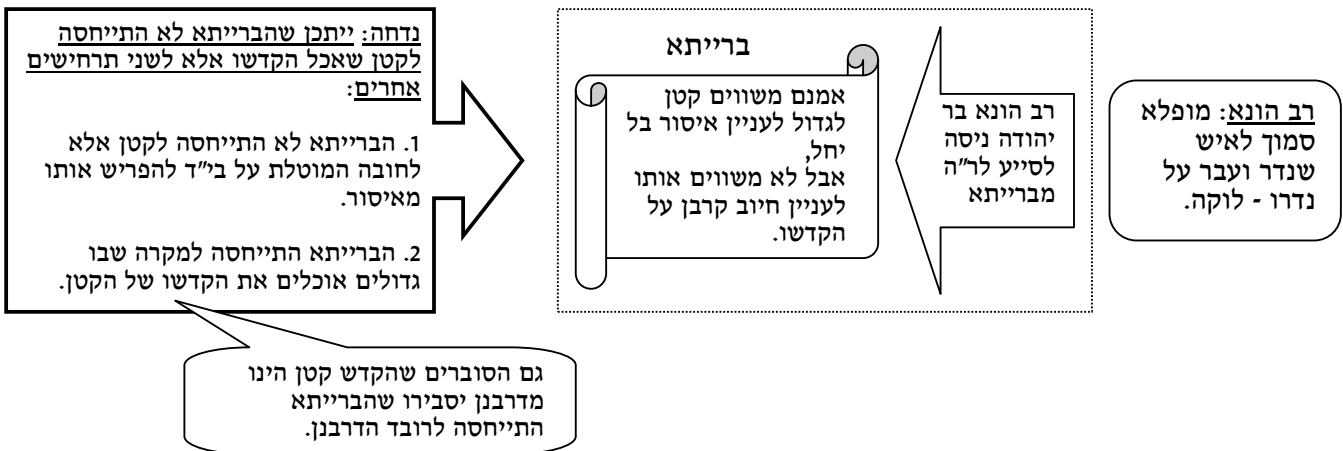
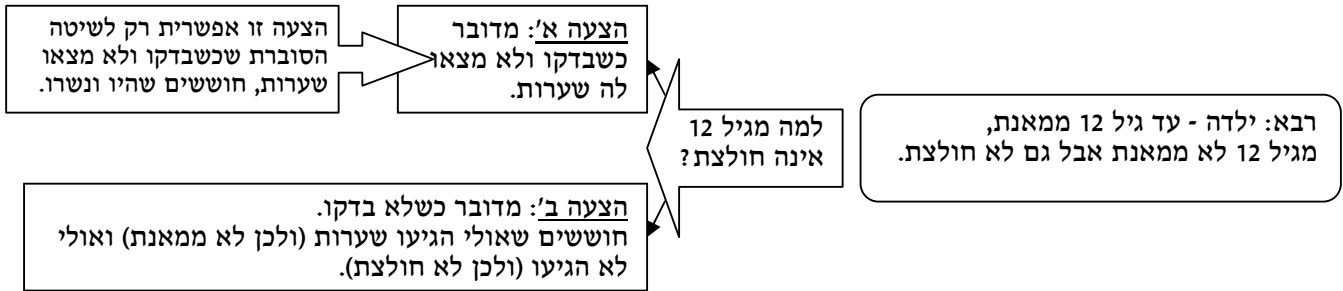
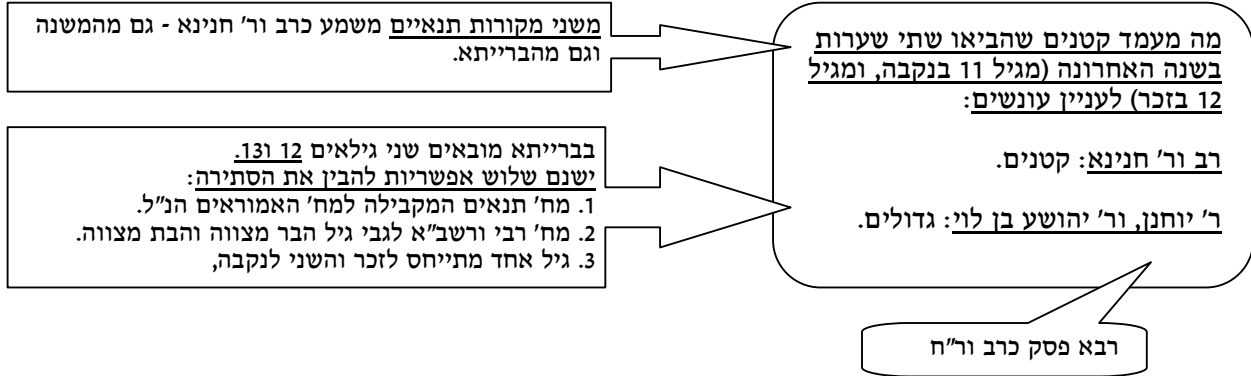
ר' שמעון בן אלעזר חלק על המשנה (שהיא כשיטת רבי)
 רשב"א טען שיש להחליף את גילאי הבן וגילאי הבת

טעמו של רבי: 'ויבן ה' את הצלע' - מכאן שבינה יתרה ניתנה באישה,
טעמו של רשב"א: מתוך שהבן לומד הוא מתבגר מוקדם יותר.

נידה מה: (ש2 מהסוף) עד מז. (המשנה)

ביאורי מושגים
בגרות - בגרות תלויה בשני גורמים: 1. גיל 12 בבת, 13 בבן.
 2. סימנים בגוף - התפתחות גופנית מסוימת.
'מופלא הסמוך לאיש' - מעמד ביניים שלגביו מתלבטת הגמרא מה טיב מעמדו. ההגדרה הפורמלית של 'איש' מבחינה משפטית היא גיל 13. השאלה היא מה דינו של מי שאינו איש אבל יש לו דעת. האם חלים עליו כל מיני דינים או לא.

גדולים שאכלו הקדש שהקדיש 'מופלא הסמוך לאיש':
רב כהנא: פטורים ממלקות - הקדש מופלא הינו מדרבנן.
ר' יוחנן ור"ל: חייבים מלקות - הקדש מופלא הינו מדאורייתא.

דחיה - ייתכן שכל הנודרת נודרת על דעת בעלה ולכן גם בעל מדרבנן יכול להפר נדר מדאורייתא.

יתומה שנדרה בגיל 11 - בעלה מפיר את נדריה

ניסיון הוכחה
בעד רב כהנא מברייתא:

אם הנדר תופס מדאורייתא כיצד בעלה הנשוי לה מדרבנן מפר את נדרה?

דחיה - ייתכן שר' יוסי סבר שתרומה בזמן הזה היא רק מדרבנן.

ר' יוסי: מופלא הסמוך לאיש שתרם - תרומתו תרומה.

ניסיון הוכחה
בעד ר"י ור"ל מברייתא:

אם התרומה תופסת מדרבנן כיצד הוא יכול לפטור את הכרי?

אמנם מצאנו בברייתא שר' יוסי סובר שחלה בזה"ז מדרבנן.

אין זה מוכיח שר"י סובר שגם תרומה בזה"ז היא מדרבנן.
 ייתכן שחיוב חלה קיים רק בביאת כולם וחיוב תרומה לא.

נידה מז. (המשנה) עד מח. (סוף הפרק)

ביאורי מושגים

בתי ערי חומה - בית שנמצא בעיר מוקפת חומה שנמכר - יכול להיפדות תוך 12 חודש. לא נפדה - אינו נפדה לעולמים.
שדה אחוזה - שדה שנמכרה לא נפדת בשנתיים הראשונות. אחרי שנתיים היא יכולה להיפדות.
לא נפדתה - חוזרת ביובל.

משנה

ישנם שלושה שלבים בבגרות של בת:
1. ילדות - בהם אביה זכאי במציאתה, מעשי ידיה, ובהפרת נדריה,
2. נערות - בהם אביה זכאי במציאתה, מעשי ידיה, ובהפרת נדריה,
3. בגרות - בהם אביה אינו זכאי במציאתה, מעשי ידיה, ובהפרת נדריה.

מהם סימני הבגרות:
ר' יוסי הגלילי: משיהיה קמט תחת הדד,
ר' עקיבא: משהדדים יטו,
בן עזאי: משתשחיר הפיטמה,
ר' יוסי: בשלב שבו נותנים יד על העוקץ והוא חוזר.

בבריתא מופיעות 4 דעות:

ר' אלעזר בן צדוק:
משיגדלו הדדין,

ר' יוחנן בן ברוקה:
משיראה נקב בראש הדד.

ר' יוסי:
משיוקף העוקץ,

ר' שמעון:
משיתרכך האיזור התפוח
שנמצא במקום הערווה.

רבי קבע ש'הלכה כדברי כולן - להחמיר'

האמוראים נחלקו האם הוא התייחס
למשנתו או לדין חצר צורית.

ברייתא

כשמכניסים תבואה לחצר צורית, התבואה חייבת במעשרות:

מהי חצר צורית:
ר' שמעון: שהכלים נשמרים בתוכה - כיוון שיש בה שומר.
ר' עקיבא: אם אין שומר קבוע - לא נחשבת חצר צורית.
ר' נחמיה: כל שאין אדם בוש לאכול בתוכה.
ר' יוסי: כל שאדם נכנס ואין שואלים אותו מה הוא עושה שם - אינה חצר צורית.
ר' יהודה: חצר פנימית וחיצונית - הפנימית חייבת והחיצונית פטורה.

משנה

הבגרות נחשבת מהרגע שהביאו שתי שערות.

לא הביאו שתי שערות והגיעו לגיל מבוגר:
נחשבים בוגרים. אבל יש להם מעמד של
איילונית וסריס ולא חולצים ולא מייבמים.

מהו גיל מבוגר: ב"ה: 20,

ב"ש: 18

ר' אליעזר: בת - 18, בן - 20.

המשנה מדברת על מקרה שבו יש סימני סריס.
אם אין סימני סריס יש לחכות לגיל 36 (רוב
שנותיו של אדם)

ר' חייא: לעיתים הסימנים תלויים בשומן ולפעמים
ברזון.
אם הוא רזה ולא באו שערות יש להשמינו וכן להיפך.

יש דעות תנאיות מפורשות המסתפקות
בחודש בתוך השנה ה-20 אבל רב טוען שזוהי
מח' תנאים ומשנתינו כשיטתו.

רב: כל הגילאים המובאים בפרקינו -
מבוססים על שנים שלמות מעת לעת.
עולא: בגילאי הסריס והאיילונית
מספיק להגיע לשנה העשרים, אין צורך
בשנה מלאה.

להלכה פוסקים כאותן דעות המסתפקות בגיל 19 וחודש.

נידה מח. (המשנה) עד מט: (המשנה)

ביאורי מושגים

טומאת מדרס - כדי שכלי יקבל טומאה הוא צריך להיות או כלי תשיש - ואז הוא נטמא ככלי רגיל, או כלי המיועד לשיבה או שכיבה - ואז הוא מטמא גם מדין טומאת משכב.
 בזב, זבה, נידה, יולדת ומצורע נאמר דין של טומאת משכב ומושב. המשכב או המושב שעליו יושב הזב נטמא והופך להיות אב הטומאה. זאת בניגוד לכלי הנטמא ממגע זב שהופך להיות 'רק' ראשון לטומאה.

משנה

הבגרות נקבעת רק על סמך שתי השערות שמופיעות למטה.

הופיעו סימני הבגרות שבחזה ולא הופיעו הסימנים למטה:
ר' מאיר: לא נחשבת בוגרת - ולכן לא חולצת ולא מתייבמת,
חכמים: אין מצב שיש סימנים בחזה בלי סימנים למטה - לכן היא נחשבת בוגרת - לכן חולצת ומתייבמת.

מניין שהעיקר הוא הסימן שלמטה - 'איש או אישה כי יעשו' - כשם שבאיש הבגרות נקבעת לפי הסימנים שלמטה כך גם באישה.

המח' של ר"מ וחכמים לא מבוססת על חשש למיעוט (כידוע ר"מ חושש למיעוט)
 המח' מבוססת על שאלה מציאותית - האם ייתכן שתהיה בגרות למעלה בלי שתי שערות למטה.

הצורך בבדיקה:

לפני הפרק - אם מוצאים שערות והן נשארות גם בגיל 12 הן שומא ואינן סימני בגרות,

אחרי הפרק - אם אין שערות היא קטנה, אם יש שערות היא גדולה.

אם יש שערות אנו מקילים ומתירים לה לחלוץ.
 אבל זה רק בגלל שיש חזקה שבת 12 כבר הביאה 2 שערות.

ברייתא

עקרונית הבדיקה מתבצעת בידי נשים!

ר' יהודה: רק לפני הפרק ואחריו אבל בתוך הפרק (בשנה 12) לא,
ר' שמעון: תמיד ניתן לבדוק.

בדיקת הנשים היא רק לחומרא ולא לקולא.

מח' ר' יהודה ור' שמעון תלויה בשאלה מה מעמד בנערה שהביאה שערות בתוך הפרק:

ר"ש: מעמדה כקטנה - לכן נשים יכולות לבדוקה.

ר"י: מעמדה כגדולה - לכן נשים לא יכולות לבדוק,

בבת 12 אנחנו מתירים לנשים לבדוק ולהקל עליה לחלוץ

אבל זה רק בגלל שמגיל 12 יש כבר חזקה שהביאה 2 שערות.

משנה

1. כל כלי שיש בו נקב והנקב מכניס הוא גם מוציא. אבל יש שמוציא ואינו מכניס,

2. כל אבר שיש בו ציפורן יש בו עצם, אבל יש שיש בו עצם ואין בו ציפורן,

3. כל כלי שנטמא מדרס נטמא גם ממת, ויש שנטמא ממת ואינו נטמא מדרס.

נפ"מ בין כונס למוציא: כלי שלם:

מוציא משקה נחשב כלי, מכניס משקה לא נחשב. גיסטרא - שבר כלי: פסולה בכל מקרה.

אבר שיש בו ציפורן - נחשב אבר חשוב ומטמא גם באוהל (למרות שאין בו כזית)

אבר שיש בו רק עצם - מטמא רק במגע ומשא (מדין עצם)

המח' בין ת"ק לר'
יהודה:
 האם חור שמים
 נכנסים דרכו ע"י
 הדחק נחשב חור
 גדול או קטן.

כיצד בודקים האם החור גדול (גם מכניס) ולא קטן (רק מוציא):
ת"ק: מכניסים את הקערה לקערה גדולה שמלאה במים,
ר' יהודה: קודם מכניסים לקערה ורק אחרי זה ממלאים את הקערה הגדולה במים,
לחילופין - שמים בקערה מים ושמים אותה מעל אש, אם יוצא מים סימן שזהו חור גדול.
ר' יוסי: עקרונית כמו ההצעה החלופית של ר' יהודה חוץ מזה ששמים את הקדרה על
 גחלים ולא על אש,
בדיקה נוספת: אם הטיפות מנטפים טיפה אחר טיפה - זהו חור גדול.

נידה מט: (המשנה הראשונה) עד נ: (ש מעלה החרב של התוס' רא"ש)

ביאורי מושגים
טומאת נבלת עוף טהור - נבלת עוף טהור מטמאת את האוכלה בבית הבליעה.
 אם הנבלה עומדת לאכילה היא ראויה גם לטמא טומאת אוכלין. ולכן אם חשבו עליה לאוכלה היא מטמאת את עצמה בטומאה קלה (טומאת אוכלין - ראשון לטומאה) ומטמאת אוכלין אחרים.
 כמובן שגם אם היא טמאה טומאת אוכלין היא לא תטמא אדם. אדם נטמא רק מאב הטומאה ולא מראשון לטומאה.

משנה

גר וממזר ראויים לדון דיני ממונות ולא ראויים לדון דיני נפשות

כל מי שראוי לדון דיני נפשות ראוי לדון דיני ממונות, אבל יש כאלו הראויים לדון דיני ממונות ולא נפשות.

משנה

להלכה פסק ר"י שסומא כשר לדון. הוא הסתמך על משנה בסנהדרין.

ר' יוחנן: סומא באחת מעיניו כשר להעיד ופסול לדון

כל מי שכשר לדון כשר להעיד, אבל יש כאלו הכשרים להעיד ולא כשרים לדון.

משנה

בשר, דגים וביצים פטורים ממעשרות ומיטמאים טומאת אוכלין.

כל מי שחייב במעשרות מיטמא טומאת אוכלין, אבל יש כאלו המיטמאים טומאת אוכלין ופטורים ממעשרות.

משנה

ירקות ותאנים חייבים במעשרות ופטורים מפאה:
ירקות - כיוון שאינם נשמרים לפרקי זמן ארוכים.
תאנים - כיוון שאינן נלקטות כאחת.

כל מי שחייב בפאה חייב במעשרות, אבל יש כאלו החייבים במעשרות.

רבא: הוכחה לדברי ר' יוחנן ישנה בדיני טומאת נבלת עוף טהור:

המשנה קובעת: נבלת עוף טהור בכפרים צריכה מחשבה
 והרי חשבו על עוף לפני שהתנבל. מכאן שמחשבה מחיים אינה מחשבה.

ר' זירא: לא נכון!
 שם מדובר בעוף שהגיע מבחוץ ולכן לא חשבו עליו.
 אם היו חושבים עליו מחיים המחשבה אכן היתה מועילה.

ר' יוחנן: בטומאת אוכלין - מחשבה על חפץ המחובר לקרקע - לא תופסת.

אדם ששינה את ייעודו של פרי מבהמה לאדם: אם עשה זאת כשהאוכל מחובר - לא הועילה המחשבה.